

nie, bude som mnou beda. Ešte mi povedali, že ak na Slovensku prezradím, ako so mnou zaobchádzali, bude so mnou zle, keď raz Maďari obsadia celé Slovensko.

Dňa 20. 12. prišli ku mne žandári a povedali mi, aby som sa do večera toho istého dňa pratal z Maďarska, lebo už na druhý deň bude na mňa vydaný pátrací list. Keď som žiadal, aby mi dali aspoň nejaké potvrdenie, že musím opustiť Maďarsko, povedali mi, že mi nič nedajú a aby som šiel, kadiaľ viem, len aby ma tam už večer nedostihli. Hranicu som prekročil ilegálnym spôsobom.

V Maďarsku zostala moja manželka a 3-ročné dieťa, ktoré sú v Ďurkovciach u manželkiných rodičov.

Okrem toho mi tam zostalo aj celé bytové zariadenie, 1 kiosk a rôzne hospodárske zariadenie.

Žiadam, aby ku mne na Slovensko bola prepustená moja manželka s dieťaťom a aby sme mohli sem previesť aj zariadenie.

Zápisnica prečítaná a podpísaná.

Zapisovateľ:
Nečitateľný podpis, v. r.

Okresný náčelník:
Nečitateľný podpis, v. r.

Vypočutý:
Gustáv M., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

194

29. december 1938, Krupina.

Zápisnica napísaná na okresnom úrade s Pavlom M., vyhosteným roľníkom z obce Ďurkovce, ktorý vypovedal, ako bol vyšetrovaný a perzekvovaný maďarskými žandarmi a donútený podpísať vyhlásenie o dobrovoľnom opustení územia Maďarska.

Zápisnica

Bez predvolania sa dostavil na tunajší úrad Pavel M., ktorý udáva:

V roku 1932 som sa presťahoval z Lipníka do Ďurkoviec, kde som si kúpil menší domček a 9 maďarských jutár poľa. Majetok som kúpil od istého F. z Balassagyarmatu (*Balašské Ďarmoty v Maďarsku*) a bez sprostredkovania č.-s. pozemkového úradu.

Po obsadení Ďurkoviec maďarským vojskom prišli do môjho domu traja maďarskí vojaci a zobrali môjho syna Ignáca M. a odviekli ho na vojenské veliteľstvo v Kamenných Kosiách. Tam sa začali od neho vypytovať, prečo sme si v Ďurkovciach vydobyli slovenskú školu, prečo sa muselo v Ďurkovciach bubnovať po slovensky a konečne, kto nás navádzal, aby sa v Ďurkovciach konali slovenské bohoslužby. Keď môj syn to nechcel prezradiť, začal ho poručík, ktorý ho vyšetroval, nemilosrdne biť rukou po tvári, na ktorej mal natiahnutú akúsi gumovú rukavicu a potom ešte chytil pušku a pažbou ho udrel po nose, takže mu aj zlomil kosť na koreni nosa.

Po tomto vyšetrovaní nebolo dňa, aby k nám neprišli a nežiadali nás ísť na obecný úrad. Denne sa nás vypytovali, čo sa jednalo o Maďaroch na schôdzkach republikánskej strany a prečo

sme chceli slovenskú školu a slovenské bohoslužby. Pri týchto vypočúvaniach dva raz zbili môjho syna.

Dňa 12. 12. 1938 ma konečne predvolali na slúžnovský úrad do Želoviec a tam sa zase vypytovali, čo Česi sľubovali, aký dejepis nás učili a keď sa ma všetko povypytovali, dávali mi podpísať spis, podľa ktorého dobrovoľne opúšťam Maďarsko. Keď som to odmietol podpísať, začali ma biť a povedali mi, že keď to nepodpíšem, vyženú ma cez hranicu a v takomto prípade si nesmiem vziať so sebou žiadny hnuiteľný majetok. Na tento nátlak som podpísal, že sa na vlastnú žiadosť vysťahujem z Maďarska.

So mnou ešte z Maďarska boli vypovedaní moja manželka Pavlína a deti Ignác, Gabriela, Jozef a Ján, ktorí teraz bývajú so mnou v Čelovciach.

So sebou nám dovolili vziať posteľ, periny, šaty a 4 vrecia múky.

Okrem tohto mi v Maďarsku zostalo asi 20 vriec zemiakov a slama, dom a pozemky. Všetko v hodnote asi 40 000 Kč.

Prosím, aby sa zakročilo na maďarských úradoch a mohol som odpredať majetok, ktorý mi zostal v Maďarsku, a peniaze som mohol preniesť na Slovensko.

Zápisnica prečítaná a podpísaná.

zapisovateľ.
Nečitateľný podpis, v. r.

Okresný náčelník:
Nečitateľný podpis, v. r.

Vypočúvaný:
Pavel M., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

195

29. december 1938, Turčiansky Sv. Martin.

Líst manželov Jána a Verony R., bývalých kolonistov v obci Orávka, ktorí vypovedali o okolnostiach vyhodenia z okupovaného územia a žiadajú Kolonizačný referát v Bratislave o pomoc pre ich 7-člennú rodinu.

My kolonisti ako aj poľskí emigranti¹ Jan a Verona T. s našimi dieťkami sa obraciame k Vám s touto úctivou prosbou. Sme vyhnaní maďarskou vládou z kolónie Kacagó, obec Slávikovo (Orávka) pri Rimavskej Seči.

Dňa 18. 11. sme boli zajatí maďarskými vojakmi a žandármi. Za pol hodiny sme museli všetko opustiť a kľúče odovzdať žandárom. Po vojenskej zbraňou a guľometmi nás hnali ako dobytok na hranicu. Keď sa priblížil večer, vrátili nás nazad domov. Dali nám rozkaz, aby sme sa tri dni okrem dvora nikam nepohli, ani k susedom.

Neskôr nám dali výpoveď, aby sme do 20. 12. odišli za hranice, aby nás nevideli. Ak niekto z nás ostane, neručia za nás a budú nás strieľať ako psov. Zámienkou toho bolo, že na druhý deň prišli žandári a dali nám voľnosť, aby sme ešte orali a siali. Medzitým po susedných obciach dali vyhlásiť, aby prišli na kolóniu nakupovať.

Pýtali sme sa maďarskej vojenskej správy vo Feledinciach (Jesenské), čo si môžeme zobrať pri prekročení hranice. Nedovolili nám nič si zobrať, len si môžeme všetky veci a náradie popredať. Čo sme mali, sme popredali. Náradie za jednu tretinu. Vtedy, keď sme boli zničení, dovolili nám už všetko previezť cez hranicu.